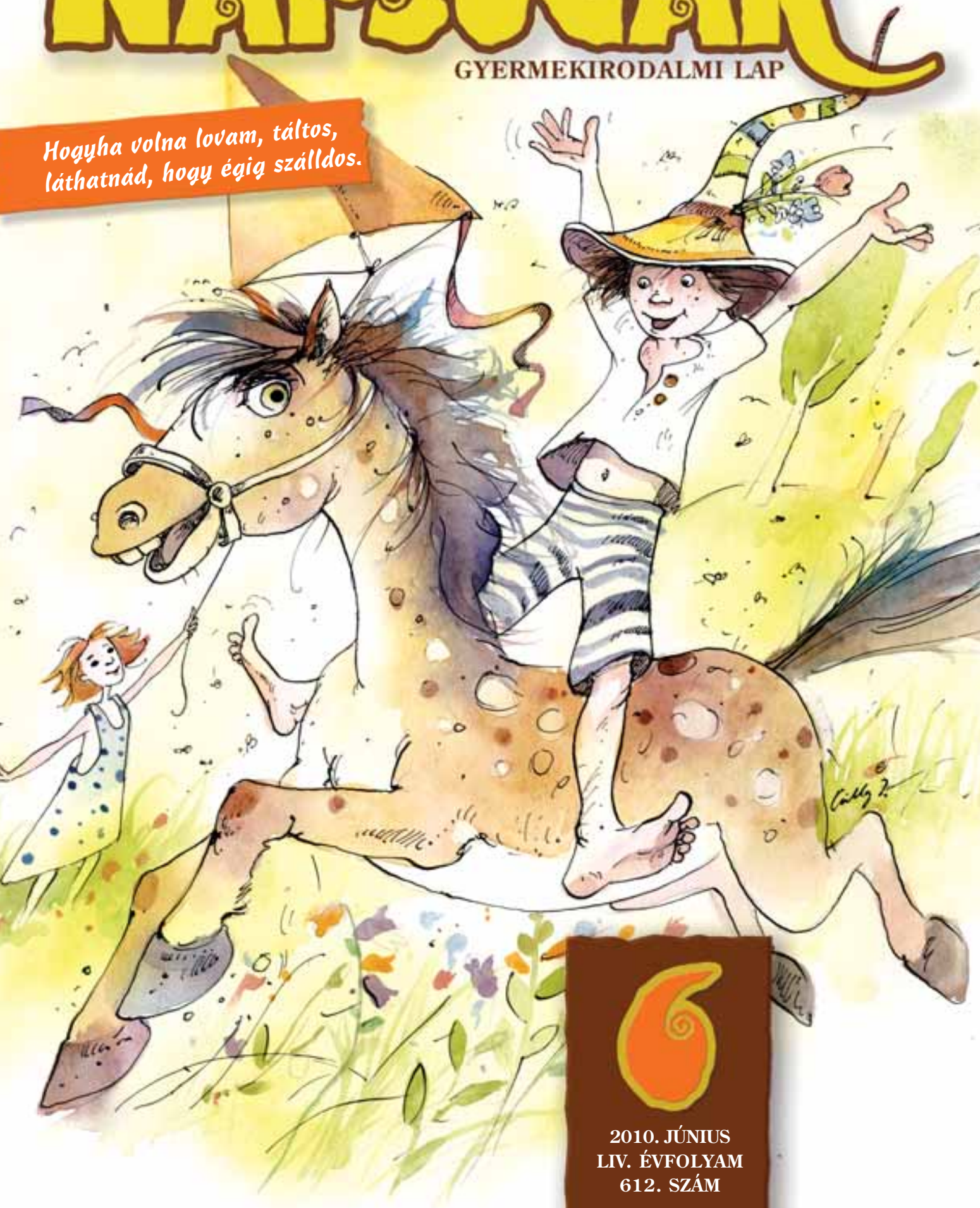

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

*Hogyha volna lovam, táltos,
láthatnád, hogy égi szálldos.*

2010. JÚNIUS
LIV. ÉVFOLYAM
612. SZÁM

TÓTH ÁGNES

Zöld vers

Zöld az erdő, zöld a mező,
Smaragdzöld a fűszál,
Zöld levélen egy kis tücsök
Muzsikálva kószál.
Zölden él a remény benne,
Azért olyan jó a kedve.

CSEH KATALIN

Kérdések és válaszok

A vacsoracsillag
mit vacsorál?
Fénykalácsot,
fény-nyalábot... s mit
nyári ég damasztján
éppen talál.

A Göncölszekér
merre dökög?
A Tejúton végig...
majd robogni kezd
a nyáréji égen,
fejünk fölött.

A holdraforgó
a földön terem,
s minden éjjel
szépen illatozik?
Telehold fele
forog szüntelen.

Napkitörés van,
mikor dühög a nap?
Dúl-fúl, dohog,
kiabál, veszekszik,
süt, perzsel, éget,
felhőkkel hajba kap.

CSILLAG ISTVÁN rajzai

Lovam, ha volna...

Lovam ha volna, megpatkolnám
ezüstpátkóval, megaranyoznám
kantárszárát, s úgy ugranánk a
Magurán át, hogy még a kert is,
hogy még a ház is,
hogy még az öreg,
kétfogú halász is
tágranyílt szemmel csodálkozna.

Lovam ha volna, épp csak oly kicsike,
hogy beleférjen a lajzim zsebibe,
minden reggel legkorábban kelnék,
kaszával, villával birokra kelnék,
s a nyár összes fűvét hazahordanám
neki – télire.

Ha énnékem lovam volna,
mert szeretlek, neked adnám.
A hátára magad mellé
tudom, mindig felültetnél.

NAGY BANDÓ ANDRÁS

Hogyha volna

Hogyha volna lovam, táltoz,
láthatnád, hogy éjig szálldos.

Hogyha volna erdőm, kerek,
járnam, amíg tisztást lelek.

Hogyha volna pusztám, mezőm,
kutyám lenne védelmezőm.

Hogyha volna hegyem-völgyem,
nőne rajta ezer tölgyem.

Hogyha volna lepkeszárnyam,
megláthatnád, merre szálltam.

DÖBRENTÉY ILDIKÓ
AZ
ÓRIÁSLÁNY

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy óriáslány, aki nagyon szeretett volna kicsi lenni.

Kiment egyszer a kertjébe almát szüretelni. Le is szedte az alma felét. Akkor arra röpült egy kismadár, és megsimította a szárnyával az arcát. Az óriáslány behunyta a szemét, és így ábrándozott:

– Milyen kicsi, milyen kecses ez a madár! Én is ilyen kicsi szeretnék lenni! Bebújnék az ágon ringó fészekbe, lomb sűrűjébe rejtőznék, fény-nyel kergetőznék! Mikor én kicsike voltam, a kuckóba bebújtam, zöld levélből ajtót fontam, mert én olyan leány voltam...

Az óriáslány óvatosan kinyitotta a szemét, és látta, hogy bizony ő még mindig olyan nagy, mint a létra.

Akkor elment a strandra, de nem fért bele a medencébe. Lefeküdt a gyepre. A fű megcirógatta a bőrét, és egy fűmag a tenyerébe hullott. Az óriáslány így álmodozott:

– Milyen finom, milyen apró fűmag! Én is ilyen szeretnék lenni! Zöld kalászban teremnék, szél hátán repülnék. Senki sem látna, mégis én lennék! Mikor én kicsike vagyok, a kuckóba is bebújok, zöld levélből ajtót fonok, mert én ilyen leány vagyok...

Az óriáslány felnézett, és szomorúan látta, hogy nem lett kisebb. A lába kilógott az útra.

Akkor fölszállt az autóbuszra, de nem fért el a hátsó ülésen. Összehúzta magát, és arra gondolt:

– Kicsi akarok lenni! – és még jobban összehúzta magát. – Akkora szeretnék lenni, mint egy kulcs! Átsuhannék a kulcslyukon, mint az árnyék... Mikor én kicsike leszek, sok-sok apró csodát teszek, ajtót, zárat megszererek, mert én olyan leány leszek!

LÁSZLÓ NOÉMI
Kánikula

A hársak illatát elnyomta már
a hőség, a szél is kiterült,
folyóparton szuszog a nyár,
és csobban,

mezítláb mászkált egész reggel,
egy hídban megbotlott, ruhája megtelt
dróttal, bogánccsal, verebekkel,
ennél is jobban

csak az zavarja, hogy a teste
egyre nehezebb lesz, amíg emelkedik
a nap, és ki tudja, a hűvös este
hol van?

A busz fékezett, és az óriáslány bummm, bevágta a fejét a tetőbe.
Szípgöngy lépett a járdára.

– Sssssz! – sziszegtek az ajtók, és a busz továbbrobogott.

– Sssssz! – szepegett az óriáslány a fejét tapogatva. Leült a földre, és nagyon elkeseredett:

– Ssszegény, ssszegény óriáslány! Nem bújok én
ringó fészekbe, nem rejtőzöm lomb sűrűjébe, nem
kergetőzöm a fénnel, nem termek zöld kalászbán,
nem repülök a szél hátán, nem suhanok át a kulcs-
lyukon... Ki szeret egy óriáslányt? Nincs társam,
nincs barátom...

– Szabad egy táncra, szép kisasszonyom? – hallat-
szott ekkor a magasból.

– Ki az? Nincs elég bajom? Még a napot is eltakar-
ja! – kesergett tovább az óriáslány.

– Szabad egy táncra, szép kisasszonyom?

– Hogy bűg a hangja! Megnézem, ki szól hoz-
zám! – és az óriáslány hunyorogva felpillantott.

– Szabad egy táncra, szép kisasszonyom? –
egy mosolygó óriásfiú állt előtte!

– De hiszen... ön... óriás!

– Én óriás, ön óriás, kettő egy pár, nem is
vitás! – nevetett az óriásfiú, és körbemutatott:

– Nézze, szép kisasszony, derékig ér nekünk
a forgalom! – azzal karonfogta az óriáslányt, és
elindult vele az úton.

Attól kezdve az óriáslány soha többé nem
akart kicsi lenni, csak éppen akkora, amekko-
ra. Boldogan élt az óriásfiúval. Tán még most
is élnek, ha meg nem haltak!

Volt egyszer egy almafa. Egészen nagy almafa: voltak pöffeszkedő almái, melyek ott piroskodtak a szélein, voltak szégyenlősebbek, melyek a sűrű levelek mögül pislogtak, hunyorogtak napra, esőre, voltak feszülős héjúak, mások töpörödöttek, aprókák, s ez a sokféle alma mind a fán lakott.

MÁTÉ ANGI

VOLT EGYSZER EGY ALMAFA

Volt úgy, hogy beesteledett, olyankor minden almából sötét alma lett, mint az ég, és egyforma sötéten is rezegtek kicsi, fás szárukon, hogy jajj-jönasötét, jajj-jönahernyó, jajj-jönazez-megaz, szélvész, tornádó, kaszáspók, galóca.

Aztán nappal mutatták magukat olyannak, amilyenek: pöffeszkedőnek, pislogónak, nyámnyilának, ropogós-nak. Majd megint este, megint jajj.

Volt közöttük egy alma, amelyik nagyon kövér és nagyon fényes volt.

Egy éjszaka, amikor az almák mind

magukra öltötték az ég sötétjét, amikor reszkették esti félelmeiket, bizony a lappantott éjszakából előbújt egy hernyó.

Rákezdte az almafa, almástól, levelestől, kérgestől, hogy jajj-jönahernyóóó, de már késő volt.

A soklábán közeledő hernyó meg sem állt a legkövetkező, legfényesebb almáig. Ott jól megvetette sok sarkát, mert hát igen-igen csúszós volt a kövér alma – mint egy csicszonka, dűnnyögte a soklábát megfeszítő hernyó –, s munkához látott.

Csücsörített egyet a száján – miután megtornáztatta ajkát –, s csücsöri szájával elkezdte habzsolni a kövér, fényes alma legpocakabb részét.

Lyuk nőtt az almán, végül csak soklába kalimpált ki a hernyónak, de az jó hosszan, mert nagyon sokáig tartó teste volt neki.

TOMOS TÜNDE rajzai

Az almafa már nem suttozta almaíval, leveleivel, kérgeivel, hogy jajjónazezmegaz, csak az látszott – mikor a hold világost kerekített rá –, hogy igen meg van ijedve.

S akkor, ebbe a nagy hallgatásba belekaccantott valaki vagy valami.

– Hiheeehe, kunc-kunc.

Felkapta fejét az almafa: ki merészel, ebben a nagy ijedelemben, lúdbőrözésben kacigálni, güggyenni a hangjával. Hiszen sírni kellene. Bömbölni.

Bömbölni kellene egy ilyen almafának mindenestől, ha legkövérebb almáját soklábú hernyó fúrja csücsöri szájjal, hörpintgetve édes leveit. Jaajj.

– Hiheeehee, kunc-kunc – hallatszott ismét.

Az almafa maga fölé terelte a holdat, már bizony csak megnézi, ki kacarász.

S képzeljétek el, mit látott.

– Áááá – ámultak el az almák, a levelek, kérgek, amikor a holdvilág fényében föltűnni látszott a legkövérebb és legfényesebb alma, amint hol ide, hol oda kapkodott, leginkább a hóna alá, aztán a nyakához, aztán a füle mögé, hogy hiheeehee, kunc-kunc, de jó ez a soklábú hernyó, itt bent a pocakomban, nyakamban, itt ott, mindenütt, úgy kacagtat, csupa csiklincs, csupa kunc-kunc, s hallani lehetett, hogy már a hernyó is csuklott a sok kacagálástól.

És akkor a nagy almafa is elkacagta magát.

Aztán, ha esteledett, minden napnak a végén, nem kezdtek rá az almák, levelek, kérgek a jajjgatásokat mondani, hogy jajjjónasötét, jajjónahernyó.

Ha jött, hát örültek, és kacagáltak. És himbálóztak boldogan, gömbölyeket énekelve.

BALÁZS IMRE JÓZSEF versei

Biztató

Fesd ki belülről a vázád,
Lesd ki a tollpihe táncát.

Hámozd belülről az almád,
Díszítsd mintákkal a magját.

Lesz, akit behívsz a házba,
S amit látsz, azt ő is látja.

Játszd el

Játszd el a pintyet,
A szellőt s a patakot,
Oszd el a gesztenyét,
Makkehéjat, kavicsot.

Este a csillagok
Szempárja néz vissza,
Habkönnyű álmod
Az éjszaka felissza.

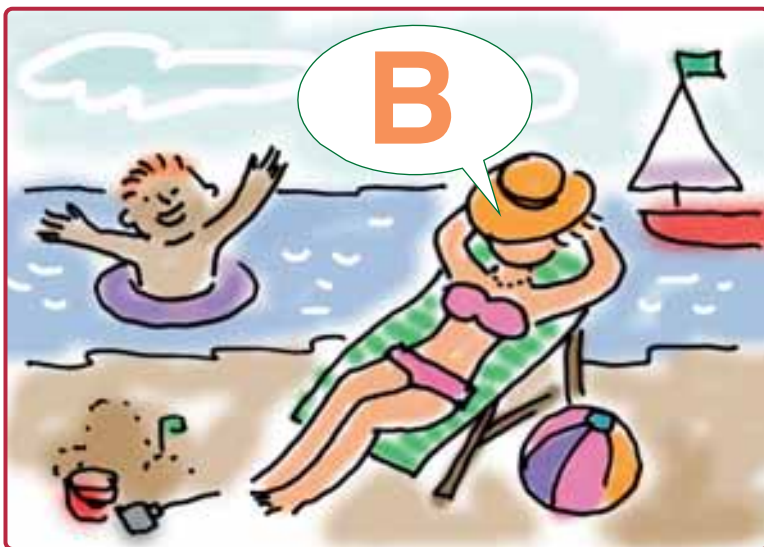
Képzeld magad a helyébe!

Rajzos nyári játékunk arra biztat, hogy ne csak a saját szemszögedből lásd a világ dolgait. Mindenkinek lehet igaza! Keresd meg, vajon ki mit gondol?

1
Neked ez csak nyüves gomba, nekem pedig a házam.

2
Ne ugrálj, zavarod a vizet és a kicsik álmát!

3
Milyen jó, egészen a csúcsig visz az út!

DONKÓ LÁSZLÓ

A csermeggy

Csali-vers

Cseresznyefán meggy terem,
CSERMEGGYNEK keresztelem,
cser is, meggy is: ikrek ők,
– tartunk nagy keresztelőt.

Csermeggyemet eladom
kolozsvári piacon,
veszek rajta körtefát,
hátha majd csermeggyet ad!

4
Lepottyanok, és
jövőre
kicsírázom!

5
Te vagy a leg-
nagyobb, kosár-
ba veled!

6
Ugorjatok be ti
is, nagyszerű
a víz!

7
Ami lehullt, már
ehetetlen.

Merre szaladjak
a dübörgő
szörnyeteg elől?

Istenem, adj
egy kis esőt!

Remélem, ez az
én bérem!

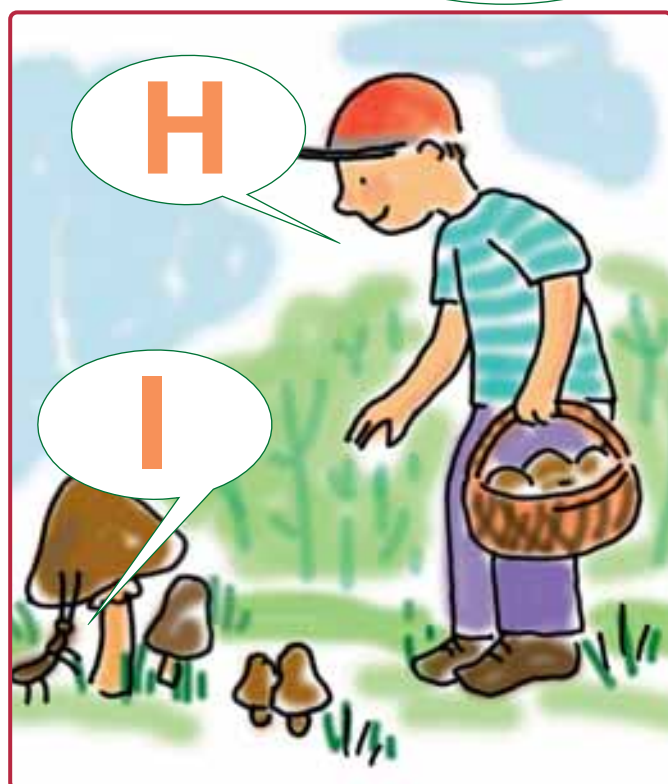
Megfulladok a
benzinbűztől!

– Bárcsak egész
héten ragyogna a
nap!

MARKÓ BÉLA

Meggyfám csősze

Még az ősszel
megegyeztem egy kis csősszel,
egy cinkével,
hogy a meggyfát őrzi nékem
egész télen,
bérül kapott kenyérmorzsát,
búzamagot és szalonnát,
őrizte is szorgalmasan,
éjjel-nappal, hóban-fagyban,
s azután is, hogy tavasszal
a kis meggyfa kivirágzott,
az én cinkém felvigyázott
minden egyes meggyvirágot,
ám a csőzség
úgy ért mégis csúfos véget,
hogy amikor a sok meggy édesre érett,
addig-addig őrizgette,
kerülgette, dédelgette,
addig járt ő meggytől meggyig,
hogy a végén mind megette
egytől egyig.

MÜLLER KATI rajzai

AZ ÖRDÖGTŐ MONDÁJA

Elmondta a bukaresti
Nyíri Péter Nándor
2009 májusában a maros-
vásárhelyi Országos
Regemondóversenyen.

Volt egyszer egy gyergyóújfalvi vadász, aki elhatározta, hogy kimegy az erdőbe vadászni. Addig, addig vadászott, hogy megsötétedett a hargitai rengetegben. Tüzet rakott, hogy melegedjen, s mivel éhes is volt, elővette tarisznájából a szalonnáját, nyársra húzta, sütni kezdte, s a zsíráját kenyérre csepegtette. Ahogy ott sütögeti a szalonnáját, egyszer csak megjelenik egy sötét alak, szó nélkül a tűz mellé telepedik, nyársra húz egy békát, sütni kezdi, s a zsíráját a vadász szalonnájára s kenyerére csepegteti. A vadász nagyon mérges lett, próbálta elkergetni a tűz mellől, de ez a sötét alak nem mozdult. Akkor a vadász elévette a pus-káját, rálőtt, de csak megsebesítette. Így tudott csak megszabadulni tőle. Reggel, amikor megvirradt, követni kezdte a vérnyomokat, s hát akkor látja, hogy nem embernyomok, hanem pata nyomai. Ekkor tudta meg, hogy ez a sötét alak maga az ördög volt. A véres pata-nyomok egy mocsárhoz vezettek, s eltűntek annak a közepében. Azóta azt a mocsaras helyet Ördögtónak nevezik, s úgy tartják az újfalvi emberek, hogy itt van a pokol lejárata.

Közel ehhez a helyhez egy kénes borvízforrás is található, itt szomját olthatja, aki ide ellátogat.

AZ ÖRDÖGMALOM

Elt valamikor egy pásztor. Egy meleg nyári napon odamegy hozzá az ördög, és így szól:

– Adj nekem egy juhot, te pásztor!

– Adok, csak tégy meg egy szívességet – felelt ravaszon a pásztor. – Van egy szikla a kaliba hátánál, amiről eső után mindig leömlik a víz, és eláztatja a kalibát. Azt kellene leöröld.

– Mi az nekem, egy darabocská kő.

Amikor odamentek, látta ám az ördög, hogy egy hegy áll a kaliba hátánál, nem egy kő.

– És ha nem örlöm le?

– Akkor kifüstöllek titeket a pokolból! – ijesztette a pásztor.

Nem kellett kétszer mondani, nyomban nekiugrott, és örölni kezdte. Egy idő után így szólt az ördög:

– Megtöltenéd a kulacsomat? Nagyon megszomjaztam.

– Meg én! Csak nincs víz itt, el kell mennem, hogy hozzak.

Telt, múlt az idő, de a pásztor nem jött vissza. Odalett. Az ördög azóta is örli a hegyet megállás nélkül. Bomlik a szikla, már egy kisebb hegy keletkezett a törmelékből.

A pásztor pedig továbbköltöztette a kalibáját.

Beküldte Szócs-Kurkó Sebestyén,
Csíkszentdomokos

SZÉKELY GÉZA rajza

BOTH VÁRA LEGENDÁJA

*Fenn a fenyves szirttetőn kápolnácska áll,
Oly mosolygón, mint fehér, kövi rózsaszál.*

Igy kezdődik az a legenda, amelyről mesélni fogok nektek.

Hol volt, hol nem volt, egy sziklahegy tetején volt egyszer egy gyönyörű vár. Hatalmas falai voltak, olyanok, hogy senki nem tehetette be a lábát, ha be nem engedték. Mese-szép kertje volt, ahol százával énekeltek a madarak, zsongtak a méhek a virágok között. A vár udvaráról be lehetett látni az egész gyergyói völgyet.

A vár úrnője egy özvegyasszony, Hiripné volt, aki minden örömét két vitéz fiában lelte. Domokos és Ábrahám arról volt híres, hogy sok szép lányt és fiatalasszonyt elrabolt. Az anyjuk, ahelyett, hogy megszidta volna tettükért, cserefalevél és virágkoszorúval várta haza őket. Mert sokszor párbajra hívták a fiúkat a dühös apák és legények, de a fiúk győztesen tértek vissza édesanyjukhoz.

Egyszer Domokos és Ábrahám meghallotta, hogy egy ikerpár esküvője közeleg. Elhatározták, hogy ezeket a lányokat is elrabolják. Sikerral is jártak, ezért a vőlegények párbajra hívták ki őket.

Várpataka és Holyvás pataka között van egy domb, ott vívott Domokos. A Békényen túli dombokon harcolt Ábrahám. Három éjjel, három nappal vívtak. Most emberükre akadtak a legények. Mind a ketten odavesztek a párbajban.

Ahol elestek, róluk nevezték el a dombokat. Anyjuk kezében elhervadtak a koszorúk. Látván ezt, Hiripné szíve megszakadt fájdalomában. A vőlegények ellovagoltak a várhoz, ahol a pincében megtalálták választottukat sok más szép lány társaságában, és kiszabadították őket. Annak öröme, hogy véget ért a rémuralom, a székelyek lerombolták a várat. Később a romok helyére kápolnát építettek Jézus Szíve tiszteletére, ami ma is áll.

Beküldte Deák Gabriella Mónika,
Gyergyóújfalu

Varga Noémi és Menyhárt Karola,
Szászrégen, A. Maior Iskola IV. B

A marosvásárhelyi 2-es Iskola
Kis felfedezők
csapatát
Moldován Leila
Hava tanító néni
irányítja.

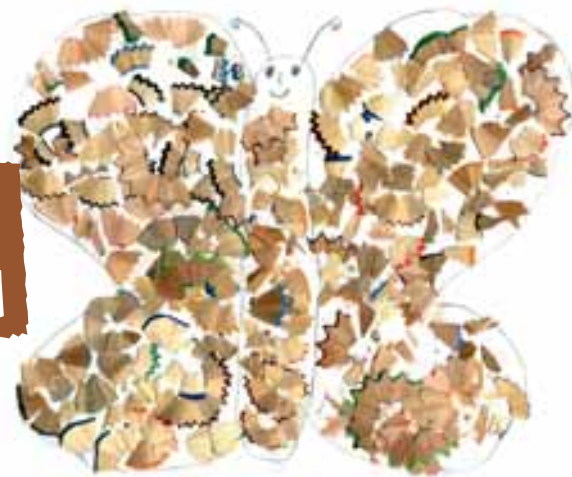

Farkas Tamás, Nyárádszereda

Hurrá, itt a szünidő!

Ne is lássunk tanszert egy darabig! A ceruzacsonkot ne dobd el, hegyezd, és a forgáccsal díszítsd az előrajzolt, és ragasztóval bekent pillangót. Így tett a marosugrai IV. B osztály is Szakács Tünde tanító néni segítségével.

Forgács- festmény

Bodoki Lili tanító néni udvarfalvi I–III. osztálya a kisollóval kivágott minta hátára zöld kartont ragasztott. Tervezz más mintákat is.

Ollózz!

Lóg a lába...

...lóg a, nincsen semmi dolga.

Karton félkörből készíts tölcserőt, fűzz rá kezet, lábat, ragassz haját, arcot, és függeszd fel.

A nagyváradi G. Coşbuc Iskola II. C és III. B osztálya Tunyogi Katalin és Tunyogi Réka tanító nénivel készítette a tanév végi búcsúvirágot. Kétféle színű papírból két kört vágtak ki, bevagdosták a szirmokat, minden másodikat középre hajtották, és egy pöttyel leraagasztották. A két virágtányér közé ragasztották a szarat.

Kifordítom, befordítom

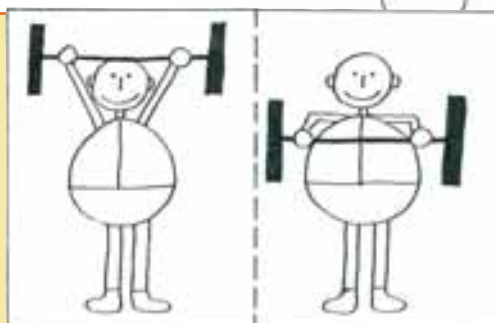
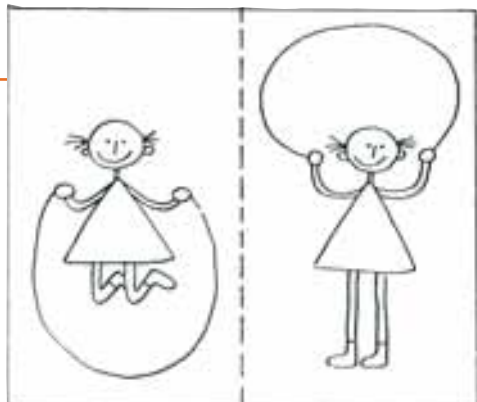
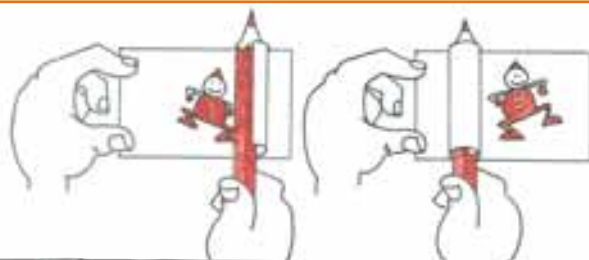

Rajzfilm

Magyar rajzfilmesekről mesélünk a 24-25. oldalon. Íme néhány a legrégebbi animációs ötletek közül. Légy te is rajzfilmes!

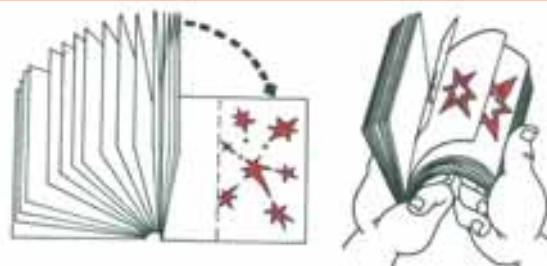
Ha a súlyemelőt vagy a kislányt két keskeny lap szélére ragasztod, és a felső csíkot ceruzára tekerve gyorsan pödröd-simítod, megmozdul a figura.

1

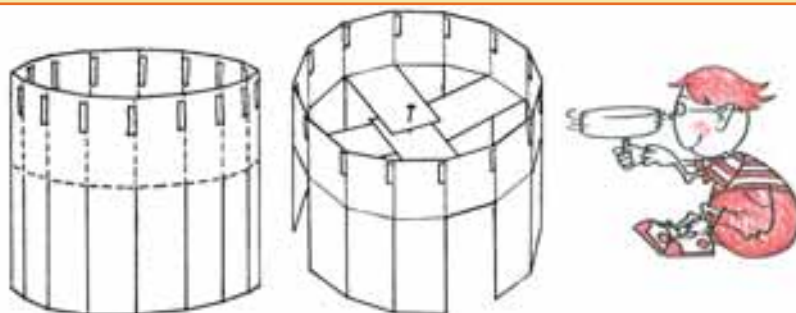
Vágd ki a két sorozat bélyegeit, ragaszd egy kisebb füzet lapjainak szélére. Pörgesd, és mozogni kezd a rajz.

2

3

A kartonból hajtogatott forgó belső felére is ragaszthatod a kis képeket. Ha a réseken bekukucskálsz, mozgóképet láatsz.

A MÓRA Könyvkiadó JÓ JÁTÉK A RAJZFILM című könyve nyomán

Havonta
5 DÍJAT!
sorsolunk ki

Hova menjünk,
milyen tájra?
Hegyre talán
vagy pusztára?

Folyópartra
vagy erdőbe?
Faluszéli
zöld mezőre?

Lepkét fogjunk,
vagy horgásszunk?
Vagy mégiscsak
hegyet mászunk?

1	2	3	4	5	R	6	Ó	7	8	Á
9										
12										
	15			16				17		
18			19				20			
Y		21				22				Y
23	24		A		25				26	
27					28				29	
Y		30					31			32
33	34		35			36				
L	R		A			K				!

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Zelk Zoltán versének utolsó sorait a rejtvény színes kockáiban olvashatod. Ebben a tanévben az utolsó 5 könyvjutalom keresi gazdáját.
A Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A megfejtés első része

9. Kis folyóvíz
10. Végtag része
12. Forma
13. Kanóc közepe!
14. Postafiók rövidítve
15. Juttat
16. Csendre intő
18. Gépszélek!
19. NSA
20. Hatalmában tart
21. ÁYI
22. Kerti szerszám
23. Folyadékot tesz
25. Pöszvég!

26. Téli csapadék
27. Mohón ivó
29. Kicsinyítőképző
30. Határozatot hoz
31. Jutalma
33. Tíz fele
35. Róna páratlan betűi
36. Fecskefajta (PARTI)

FÜGGŐLEGES

1. Egyik szülő
2. Fejfedő
3. Kezébe juttat
4. Tesz
5. EEEEE!
6. Becézett Dániel
7. Makó közepe!
8. Neki adták

11. Tündérrózsa
13. Hasal a közepén!
16. Fekete István fecskéje
17. Könyv szerzője

18. A megfejtés második része

19. Kutya nyakravalója
21. Hátad vége!
22. Mint a vízszintes 22.
24. Eny!
25. Túvel, cérnával teszi
26. Kergető, úzó
28. Női név
29. Elüt a környezetétől
31. Konokság
32. Fiai fele!
34. Varróeszköz
36. Rövid köszönés

Az ÁPRILISI REJTVÉNY-PÁLYÁZAT megfejtése: *Feltámadás, Tojik a fehér tyúk, tojás van alatta.* Nyertesek: **Molnár Angéla**, Paptamási; **Damó Adrienn**, Kolozsvár; **Ágoston Boglárka**, Csíkszereda; a **székelyudvarhelyi** Bethlen Gábor Iskola II. A osztálya; az **udvarfalvi** III., a **zetelaki** IV. A osztály.

TALÁLD KI!

Két apa beszélget:
– Az én fiam nagyon jól tanul.
Bizonyára tudós lesz.

– Az enyém pedig valószínűleg hős.

– Miből gondolod?

– Van mersze ilyen rossz bizonyítvánnyal hazajönni.

*

– Mutasd a bizonyítványodat!
– Nincs nálam, kölcsön adtam Petinek.

– Minek az neki?

– Meg akarja ijeszteni a szüleit.

*

– Hát, fiam, ez a bizonyítvány hagy némi kívánnivalót maga után!

– Igazán? Akkor én egy biciklit kívánok!

*

– Mi leszel, ha nagy leszel, kisfiam?

– Télen medve, nyáron tanár.

*

Vakáció teknőcéknél

MÁJUSI MEGFEJTÉSEK

1. Édesanyám 2. Színes 3. Gyöngyvirág 4. Pünkösöd 6. Edit – csoki, Zsófi – virág; Anna – kézimunka

① Húzd ki a betűtáblázatból a Mészga család tagjainak nevét – vízszintesen, függőlegesen, átlósan bármilyen irányban haladva. A megmaradt 11 betűből a rajzfilm egyik mellékszereplőjének nevét olvashatod ki.

**GÉZA, PAULA, ALADÁR,
KRISZTA, BLÖKI**

K	A	Z	É	G	R
I	R	M	Á	R	Á
K	I	I	S	SZ	D
Ö	O	M	SZ	SZ	A
L	É	D		T	L
B	P	A	U	L	A

② Milyen gyártmányúak ezek a rajzfilmek? Keresd a kakuktközt!

Pityke őrmester

János vitéz

Bambi

Az erdő kapitánya

Mekk Elek, az
ezermester

③ Összekeveredtek a mesefilm-címek. Teremts rendet!

Kérem a
következőt!

A kockás-
fülű nyúl

Mirr-murr,
a kandúr

Vili, a veréb

Frakk, a
macskák réme

Pom-pom
meséi

Leo és Fred

④ Nézd meg alaposan a parkról készült vidám rajzot, és nevezd meg azokat a személyeket, akik nem látszanak ugyan, de tudhatjuk, hogy ott vannak!

⑤ Ellopták a biciklimet!

Ez bizony előfordul, ha nem vagy elég elővigyázatos. A kislány kerékpárját azonban könnyen megtalálhatod, hiszen tudjuk, hogy:

1. Valaki ül rajta, de nem egy hölgy.
2. Aki rajta ül, bukósisakot visel.
3. Nincs hátizsákja az illetőnek.
4. Nem lejtőn gurul az ellopott bringa.

A kolozsvári Református Kollégium I. osztályában jegyezte le Makkai Mária tanító néni:

Mindenütt jó, de a legjobb az iskolában.

*

Nekünk van pincénk a padláson.

*

Kolozsváron vannak szállodák, színházak meg doktorházak.

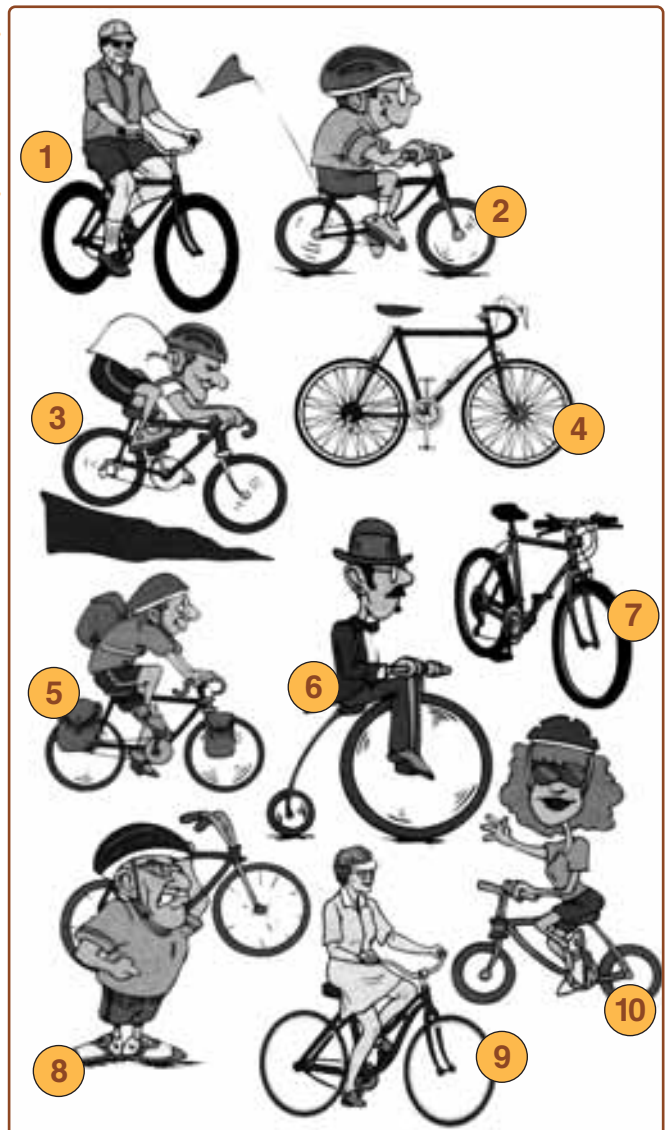
*

Tanító: Ebben a sorban a betűk düledeznek, mint a részeg ember, mikor jön ki a kocsmából. A másik sorban szépen sikerültek.

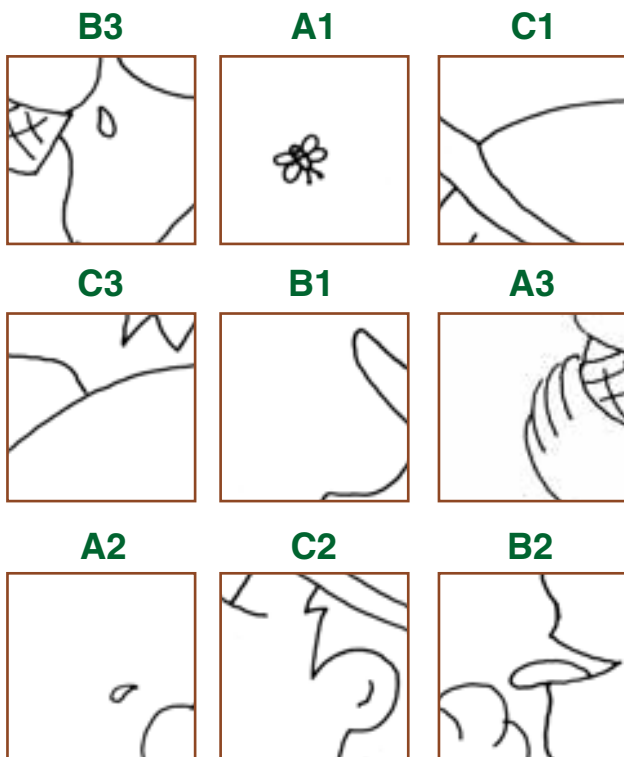
Gyerek: Azok ügyesen rúgtak be.

*

⑥ Fejtsd meg a kép-rejtvényt!

7 Másold át a rajz részleteit az üres hálókba a megadott koordináták szerint.

	A	B	C
1			
2			
3			

8 Ha megfelelő sorrendben olvasod sorba a betűket, két nyári finomság lesz a jutalmad!

VCASTOTKAICFUAKGOYRI

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

Próbáld meg különböző vastagságú, színű, sűrűségű vonalakkal kitölteni rajzod felületeit, valahogy úgy, ahogy azt a tordaharaszti **Jakab Loránd** vagy a segesvári **Palágyi Helga** inasár-
satok tette. Izgalmas kép kerekedhet belőle.

Mászat Művész

Márciusban sablonnal készült képet vártunk tőletek. Csíkszeredából **Dánél Dorottya**tól (1) illetve a Petőfi Sándor Iskola III. C osztályától (Kacsó Zsuzsa rajza – 2) kaptunk szép munkákat. A **kézdívsárhelyi** Petőfi Sándor Iskola III. B osztályától még januárban, újévi üdvözlétként kaptunk fűjásos technikával készült képeket (Lukács Panna munkája – 3).

Szólj, szám!

Szólj, szám! Szólj, szám!
Milyen szép a neved.
Minden hónapban
más feladat jár kézről kézre,
nehezebbek-könnyebbek, de mi
így is, úgy is megoldjuk, hisz
ezt a versenyt nagyon szeretjük.

Mindig szeretettel várjuk
a következő kihívást.
Szólj, szám! Szólj, szám!
Milyen szép a neved.

Kacsó Anita, Marosvásárhely

Áprilisi megfejtések: 1. A Karácsony szót a megtestesülést jelentő latin 'incarnatio'-ból, az átlépést, téli napfordulót jelentő szláv 'kracsun'-ból és a magyar kerecsenből is eredeztetik, mely a fény születésének, a sólymok kiröptetésének ünnepére utal. A Húsvét szó a nagybőjt utáni első, ünnepi hús-magunkhoz-vételt jelenti. A Pünkösöd a görög 'pentékoszté' szóból ered, és a Húsvét utáni 50. napot jelenti. 2. keresztút, keresztnév, keresztvetés, keresztcsont, kereszt szem, keresztűz, keresztel, keresztelő, keresztéz, keresztés, keresztény, keresztség... 3. no, nono, eskü, menü, güzü, ürü, kapu, zsalu, tabu, lcu, emu, kakadu, kenu.

Nyertesek: a **zilahi** I. Maniu Iskola IV. B; a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Iskola II. B; a **marosvásárhelyi** M. Viteazul Iskola III. B osztálya; a **csíkszentkirályi** IV. B osztály.

Áprilisi „lila” megfejtések: A magyarok szent madara a turul (kerecsensólyom), csodaállata a szarvas. A magyar mondavilág vadásza Nimród, Hunor, Magor. Vadászkutyák: kopó, vizsla, agár, farkaskutya, véreb, szetter, labrador, spániel, tacsó. A halcsontból enyv, karcsúsító fűző, a korallból gyógyszer, ékszer, dísz tárgyak készültek. **Nyertesek:** az **erdőszentgyörgyi** III. B; a **magyarhermányi** III., a **köröstarjáni** III. B osztály.

LEVELEZŐ

■ Ebben a tanévben utoljára vettem bele magam a levéltengerbe. Itt a nyár, és itt az ideje, hogy igazi tengerbe, tóba, medencébe vessük magunkat. Azért persze várom leveleiteket, és azt, hogy szeptemberben ismét találkozzunk. Köszönöm, hogy írtatok, kedves: **Veres István**, **Szabó Benjámin**, Nyárádszereda; **Kulcsár Klementina**, Erdőszentgyörgy; **Bai Eszter**, Szilágypanit; **Földes Enikő**, Szatmárnémeti; **Rimai Frida**, Nagyvárád; **Tar Andor Ede**, Gyulakuta; **Varga Edina**, Szatmárnémeti; **Deák Gellért Gedeon**, Kovászna; **Kónya Ingrid**, Papolc; **Gábor Brigitta Barbara**, Marosszentkirály; **Nagy Blanka Beáta**, Marossárpatak; **Szántó Izabella**, Marosvásárhely; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. és IV. B; a **székelyudvarhelyi** Orbán Balázs Iskola III. B; a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Iskola III. C; a **gyergyószentmiklósi** Fogarassy Mihály Iskola III. C; a **brassói** Áprily Lajos Főgimnázium III. B; a **sepsiszentgyörgyi** Váradi József Iskola IV. E; a **nagybányai** P. Dulfu Iskola III. C; a **szatmárnémeti** A. Popp Iskola Iskola II. B, a Bálcescu-Petőfi Iskola IV. C; a **marosvásárhelyi** Unirea Főgimnázium II. B, a Dacia Gimnázium II. E, a Bolyai Farkas Líceum II., a N. Bálcescu Gimnázium V. C, a G. Cosbuc Gimnázium III. és IV. B osztálya; a **szilágynagyfalusi** III. C; a **marosugrai** IV. B; a **zabolai** III. és IV. B; a **dési** IV. ; az **aranyosgyéresi** III. és IV. C; a **csíkbánkfalvi** III. B; a **csíkszentdomokosi** IV. A; a **csíkszentkirályi** IV. B; az **ívói** I. és III.; az **udvarfalvi** I. és III. osztály; az **árpádi**, a **sárvásári**, a **mezőbaji** kisiskolások.

■ Mi a **Reverinda**? Moldvai csángó népdalok refrénje, és a moldvai csángómagyar gyermekek színes folyóiratának címe. Lapjain saját verseik, meséik, rajzaik, életükről szóló beszámolók és fényképek jelennek meg. A Reverinda címlapján sokatmondó moldvai csángó népdalidézet áll: „Kinek szüve odahúz, keze, lába odacsúsz.”

■ Nagyon szépen köszönöm életem első nyereménykönyvét. Már ki is olvastam. Remélem, lesz szerencsém még hasonló örömeinkben részesülni. **Csorvási Tímea**, **Marosszentgyörgy**, **Nagy Tímea**, **Brassó**

■ Hagyományosan a kolozsvári Báthory István Líceum tanítói közössége szervezi meg a **mesemondóverseny Kolozs megyei döntőjét**, melyen az idén 101 tanuló vett részt 9 település képviselőjében – számolt be **Tóth Márta tanító néni**. A Napsugár-díjakat négy kolozsvári mesemondó, Fábián Tímea, Gorzó Boglárka, Fazakas Borbála és Sánta Orsolya nyerte.

■ **Barna Aranka tanító néni** lelkes **mezőbaji** olvasóink nevében számolt be mindarról, amit a második félévben szerveztek, tevékenykedtek: farsangi mulatság, Ludas Matyi előadás, húsvéti meglepetések, tojásfestés-verseny, az édesanyák köszöntése.

■ A főszervező, **Alföldy Andrea tanító néni** tudósítása szerint a vidám és színvonalas **XI. nagyváradai Mesevetélkedőn** 15 megye 31 csapata versenyzett. A Napsugár illyefalvi táborát Gábor Éva tanítványai, az érmihályfalvi Lépesmész csapat nyerte.

■ Mindenkinnek jár a Napsugár. Amikor megérkezik, rászánunk egy órát, és áttanulmányozzuk közösen. A gyerekek nagyon szeretik Máté Angi meséit, Bitay Éva cikkeit, a vicceken derülnek, a keresztretjtvényeket falják. Hasznosnak találom az állatposzttereket – írta a **II. D osztály és Fülöp Andrea tanító néni**.

■ A **Kányádi Sándor Szavalóverseny Szatmár megyei döntőjét** a Bálcescu-Petőfi Iskola tanítói szervezték meg nagy hozzáértéssel, lelkesen. 42 kisdíák mondott mesét. A Napsugár különdíjait Jánk Péter, Babán Patrik és Nyíri István kapta – derült ki **Ianoş Erzsébet tanító néni** leveléből.

■ Köszönöm mindazt, amit ez évben töletek kaptam, tudást, érdekességet, no meg a szép könyvet. A Rejtvénykirály elgondolkoztatott, Maszat Művész, Kiskópé tanított, Kószabószával körülutaztuk a világot, a Nyelvőrrel óvtuk anyanyelvünket.

Szász-Zsiga Nikolett, Kalotaszentkirály

■ Meghatott a Kisdobos története, amit a márciusi Napsugárban olvastam. Mi is megemlékeztünk az iskolában és a templomban az 1848-as forradalomról. Büszke vagyok arra, hogy a tatám épp 100 évvel a forradalom után, március 15-én született.

Lázár Henrietta, Mezőbaj

■ **Baricz-Nánási Noémi tanítónő** volt az egyik főszervezője a **Máté Imre Szavalóversenynek**, melyet második alkalommal szerveztek meg **Érmihályfalva** tehetséges, szomorú sorsú költőszülőttének emlékére. Mind a 49 versmondó emléklapot és jutalmat kapott.

■ VVVV – A **Vidám Versek Versmondó Versenyének** országos döntőjét a **szatmárnémeti Hám János Iskola** központ tanítói szervezték meg – írta **Doloczki Márta tanító néni**. Vidámságban nem volt hiány. A 67 versmondó közül négyen kaptak Napsugár díjat: Bucescu Andrea, Brassó; Kovács Krisztián, Erdőhegy; Szász Alexia, Nyáradgálfalva; Mátyás István, Szamosardó.

Könnyű az elefántnak, mindig magánál hordja a zuhanyt, vagyis az ormányát! Az elefántcsorda csak ott telepedik meg, ahol tó vagy folyó van a közelben, s így naponta „strandolhatnak”. Vidáman trombitálva locsolják le magukat és borjaikat is, és órákig elidőznek a vízben. Látszik rajtuk, hogy élvezik a fürdözést.

Lehet latyakban is fürdeni? Hááát, ahogy vesszük. A vaddisznók és a szarvasok szívesen hemperegek az erdei sáros pocsolyákban: dagonyáznak. Vajon miért teszik? Hát egyfelől így hűsölnek a nagy melegben, másfelől a sárba beleragadnak a kullancsok, bögölyök, atkák, amelyek kínozzák őket. Fürdés után a törülközés következik: testüket a pocsolyák szomszédságában levő fák törzséhez dörzsölik, s a sárral együtt az élősködőket is lesúrolják magukról. Képzeltetik, hogy néznek ki a „törülközők” egy kiadós sárfürdő után! A vaddisznó még „fogápolást” is végez: a fák törzséhez feni, azért olyan szép fehér és éles az agyara.

A madarak élen járnak a tisztálkodásban. A kis énekesek tisztavízű, sekély medencékben fürdenek. Ha nincs a közelben víz, porfürdőt vesznek, utána erőteljesen megrázzák magukat, s a porral együtt kihullanak tollaik közül a tetvek, bolhák, atkák és egyéb élősködők.

A feketerigó hangyával ápolja hónalját: felcsipegeti, és a szárnya alá dugdossa a hangyákat, ott szoktak ugyanis meghúzódní az élősködők. A hangyák és az általuk termelt hangyasav aztán elbánik velük.

A seregély lakása tisztaságára is gondot fordít. Amikor tavasszal visszatér téli szállásáról, alapos nagytakarítást végez: kihajítja a felgyűlt szemetet, majd fészkének falába olyan növényeket fon be, amelyek elpusztítják az élősködőket, tehát „fertőtlenítenek”.

BITAY ÉVA TISZTASÁG, FÉL EGÉSZSÉG...

Ugyancsak megjárta az a rabló, aki a lopott pénzt a fa odvába rejtette. Nem gondolt a „lakás” jogos tulajdonosára! Időközben ugyanis megérkeztek a seregélyek. Első dolguk volt a nagytakarítás: az összes bankót gondosan kihajították az odúból. Az arra járók nem győztek csodálkozni azon, ki szórt szét annyi pénzt! Értesítették a rendőrséget, s a betörőt hamarosan elfogták.

Olyan állat is van, amelyik nem tud tisztálkodni: a sündisznó. Szegényke még vakarózni sem tud, mert összeszurkálná a lábát. Így hát tüskéi között alatt sok élősködő bújik meg, amelyek ugyancsak megkínozzák az állatkát.

KISKÓPÉ

1. Miben fürdik a tyúk?
2. Mit tisztít a tisztogatóhal?

Áprilisi megfejtés: A medve veszélyes nagyvad, különösen, ha bocsai vannak. A hiedelem szerint a kakukk éveinket, a varjú, a fecske az időjárást, a szarka a vendég érkezését, a papagáj a sorsunkat „jósolja” meg. **Könyvjutalmat nyertek:** Bartha Brigitta és György Tamás, Marosvásárhely; Kiss-Német Noémi, Székelyudvarhely.

NAPSUGÁR

Mosdjanak, tocsogjanak, fröcsögjenek, trombitáljanak...

Itt születtem

Kőműves Kelemen történelmi viharokkal dacoló vára alatt terül el Déva, Hunyad megye székhelye. A legrégebb erdélyi városok egyike, erre utal az is, hogy a város szimbólumává lett vár már 1269-ben állt. A Maros-völgyében elhaladó fontos útvonal védelmét szolgáló királyi vár feltehetően a XIII. század elején épült.

■ A XVI. században ebben a várban raboskodott Dobó István, az egri hős, aki Izabella királyné parancsára került fogságba. Számos birtokosa közül a legjelentősebbek: Hunyadi János, Szapolyai János, Bocskai István és Bethlen Gábor voltak. A dévai vár kerek bástyájában fejezte be életét Dávid Ferenc, az egyetlen kimondottan magyar vallás, az unitárius egyház alapítója. A vár közepén, emléktáblával jelölve, még látható az a cella, amelyben raboskodott.

■ Az 1848-49-es szabadságharc alatt, valószínűleg hanyagság következtében, a várerődben található löporraktár felrobbant, és mintegy 150 honvédet maga alá temetett.

■ A vár falaiból ma már csak annyi látszik, amennyi megmaradhatott az idő viszontagságaival való szüntelen küzdelem során. Aki kedvet kap, hogy errefelé kiránduljon, már a város felé közeledve láthatja a 371 méteres, vulkanikus eredetű várhegyen ma is büszkén magasló romokat. A dévaiak kedvenc kirándulóhelye a várhegy. Aki nem szeret túrázni, ma már siklóval közelítheti meg a romokat.

Látkép a várból

A város jelképe

Sikló visz a csúcsra

■ A vár alatti völgyben helyezkedik el a késő reneszánsz stílusban épült Magna Kúria. A kastélyt Bethlen Gábor építtette. Napjainkban történelmi múzeumnak ad otthont.

A Magna Kúria

■ A vár közelében található az az intézmény, amelyben számos olimpiai és világbajnok tornász tanult és edzett, köztük Szabó Kati és Nadia Comăneci is.

Tornászlányok

Mi is szeretünk tornászni

■ Az első magyar iskolát Geszthy Ferenc várkapitánynak köszönheti a város, aki a XVI. század elején úgy rendelkezett, hogy vagyonából iskolát alapítsanak Déván.

■ A mi iskolánk, a Téglás Gábor Iskolaközpont 2005 szeptemberében nyitotta meg kapuit, csak magyar gyerekek tanulnak itt. Az I–IV osztályos gyerekek egy része a Magyarok Nagyasszonya Kollégium épületébe jár, amelyet a Szent Ferenc Alapítvány működtet.

Az alapítványt 2002-ben hozta létre Böjte Csaba atya. Legfőbb célja a szórványban élő hátrányos helyzetű magyar gyerekek nevelése.

■ A város egyik érdekessége a Dévai Csángótelep (avagy röviden: a Telep). 1910-ben a bukovinai székelyek egyik csoportja Déván és Hunyad megyében telepedett le. A telepi katolikus templom védnöksége alatt működik a Szent Antal Ház, ahol közülünk sokan délutáni foglalkozáson vesznek részt.

A Magyarok Nagyasszonya Kollégium

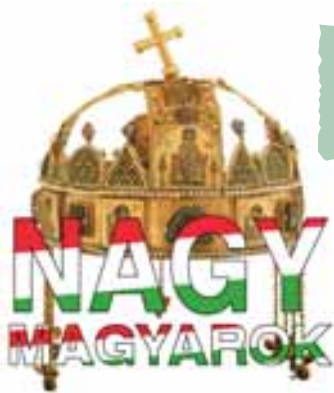
Lovagok Hunyad váránál

■ Tőlünk pár kilométerre Piskin még ma is áll annak a hídnak néhány pillére, amely az 1848–49-es szabadságharc idején tanúja volt a magyar honvédek utolsó győzelmének. Szintén tőlünk nem messze, Marosillyén Bethlen Gábor szülőháza várja a látogatókat. Itt van a szomszédban Vajdahunyad, ahol Hunyadi János lovagvára nyújt felejthetetlen élményt a látogatóknak.

Összeállította a III. A osztály és Csatlós Erzsébet tanító néni

Magyar rajzfilmesek

A rajzfilmről először Walt Disney jut eszünkbe, pedig magyar földön már öt megelőzően is születtek hasonló alkotások, később pedig egész sor értékes, nagyszerű rajzfilm, melyek ha vagyont és világsikert nem is, de rangos díjakat és milliónyi gyermeknéző szeretetét meghozták alkotóiknak. Lássuk, kik voltak ezek az alkotók?

■ Walt Disney 1923-ban kezdte pályafutását. Itthon 1914-ben Kató Kiszly István grafikus készített először rajzfilmet. **Macskássy Gyula** 1932-ben saját stúdiót alapított, ahol közel 150 reklám-rajzfilm készült. Az ő munkája az első magyar rajz játékfilm, **A kis kakas gyémánt félkrajcárja** 1951-ből és a Peti-sorozat, amely 1962-től ment a mozikban.

■ A **Gusztáv-sorozat** 1964-ben indult, Dargay Attila, Nepp József, Jankovics Marcell közös ötlete alapján. 120 részes, 70 ország vette meg, és vetítette le.

■ A **Méző család** 1968 óta nem veszít népszerűségéből. Ez Romhányi József és **Nepp József** humoros szövegének valamint Nepp József, Ternovszky Béla, Jankovics Marcell rendezői ötleteinek egyaránt köszönhető. 2004-es vetítésekor félmillióan követték. Külföldön is nagy sikere volt. Negyedik sorozatának bemutatója 2010-ben lesz.

■ Bálint Ágnes 1971-ben induló **Kukori és Kotkoda** sorozatát **Mata János** tervezte és rendezte.

Nemcsak a gyerekek szerették: a férjek és feleségek is nevetve ismertek magukra a két főhősben.

■ Ugyancsak **Bálint Ágnes** forgatókönyve alapján készült egy sereg népszerű bábfilm, legtöbbjük **Foky Ottó** rendezésében. A

Tévé-Maci, A Futrinka utca lakói, a Mazsola és Tádé, a Mirr-Murr, a kandúr, a Misi-mókus kalandjai tulajdonképpen tévére alkalmazott báb-színház volt. A Frakk, a macskák réme papírkivágásos technikával készült, Nagy Pál rendezte.

■ A **Süsü, a sárkány** című bábfilmsorozatot 1976 Karácsonyára kapták ajándékba a magyar gyerekek. **Csukás István** meséjéhez Lévai Sándor tervezett bábokat, Bergendy István szerzett zenét. A rendező **Szabó Attila**, Süsü hangja Bodrogi Gyula volt.

■ 1973-ban készült el az első egészestés magyar rajzfilm, a János vitéz, **Jankovics Marcell** alkotása, akárcsak az 1982-es Fehér-lófia. 1977-ben Jankovics Marcell útjára indította értékes **Magyar népmesék**, majd a Mondák sorozatát. 1977-ben Cannes-ban Arany Pálma díjat nyert, 1974-ben Oscar-díjra jelölték.

■ Aki meg is kapta az Oscar-díjat, a ma Kanadában élő **Rofusz Ferenc**, 1981-ben **A légy** című filmjéért.

■ A **Vízipók-csodapók** című rajzfilmsorozat 1982-ben indult, Szombati Szabó Csaba, Szabó Szabolcs és Haui József rendezte.

■ Nagy rajzfilmes trió Dargay Attila rendező, **Sajdik Ferenc** grafikus és Csukás István író, akik a Pom-pom meséi és **A nagy ho-ho-ho-horgász** sorozat alkotói.

■ **Dargay Attila** ismert irodalmi művekből készített egészestés rajzfilmeket. Fazekas Mihály nyomán a **Lúdas Matyit**, Fekete István regényéből a **Vukot**, Jókai Mór meséje alapján a Szaffit.

■ **Ternovszky Béla** rendező alkotása, a **Macskafogó** magyar-német-kanadai rajzfilm. Forgatókönyvét ugyanaz a Nepp József írta, mint a Lúdas Matyi, a Szaffi és a Hófehér szellemes szövegkönyvét.

■ **M. Tóth Géza Maestro** című térhatású animációja 2005-ben több mint 25 nemzetközi fesztivál versenyprogramjában szerepelt, értékes díjakat kapott itthon és külföldön. 2007-ben Oscar-díjra is jelölték.

kényi Bella 200 nagynevű rajzfilmet győzött le, amikor **Orsolya** című rajzfilmjével megnyerte a brüsszeli fesztivál nagydíját.

Lám, a magyar gényusz itt is jelentőset alkotott: rajzfilmjeinket fantáziadús képi világ, kimeríthetetlen ötletesség, humor és nyelvi lelemény jellemzi.

Zsigmond Emese

Meg is mosakodjál, meg is fésűlködjél

A tisztaság egészséget, a piszok betegséget szül testünkben, lelkünkben egyaránt – tudta ezt az ember sok ezer évvel azelőtt, hogy a mikroszkóp segítségével megpillantotta volna a koszos hemzsegető bacilusokat. A külső, belső tisztaságigényt a Teremtő véste ösztöneinkbe. Esőben mosdik fű-fa-virág, mancsát nyalva naphosszat mosakszik a macska, fényesre nyalja kölykét a kutya, borját a tehén. Mióta világ a világ, kis vízben mosakszik, sok vízben tetőtől talpig boldogan megmártózik az ember.

■ Több vallás jelképes szertartásként előírja az ima előtti tisztálkodást. A **megszentelt víz** lemossa a bűnöket, megtisztítja a lelket. A hinduk a **Gangeszbe** mártóznak megtisztulni. Szent János a Jordánban állva vízzel öntötte le, úgy keresztelte meg a bűnbánókat.

Mit jelent: menekül,
mint az ördög a
szenteltvíztől?

■ A tisztálkodási szokások koronként változnak, de függnak az éghajlattól és a vízmennyiségtől is. A **trópusokon** élők egész évben kedvükre **lubickolhatnak**, az **eszkimókra ráfagyna** a mosdóvíz, a sivatagi népeknek pedig inni is csak cseppek jutnak. Csoda-e, ha sem a sarkkörön túl, sem a sivatagban nem mosakodnak, hanem zsírral, faggyúval illetve olajjal tisztítják testüket.

■ Sok van, de sós. A tengerek, óceánok vize bőséggel ad élelmet, de inni, mosakodni, mosni nem jó. A források, kutak, folyók, tavak édes, selymes vize viszont testünk, ruhánk, környezetünk legfőbb „tisztítószere”.

■ Régesrég rájött az ember arra, hogy a meleg víz jobban tisztít, és lazító, nyugtató, gyógyító hatása is van. Az **északi népek** forró **szaunája** hajdan életmentő volt az átfázott vadász számára. Néhol tüzet sem kell rakni a katlan alá, maga a földanya hevíti fel, és dúsítja gyógyító ásványokkal a források vizét. Ilyen **gyógyhatású hőforrás** sehol nincs annyi, mint a mi Kárpát-medencénkben.

Soroljatok fel
néhány
erdélyi
hévizet.

■ **A régi magyarok** nagy gondot fordítottak a tisztálkodásra. Feljegyzések vallanak a hun és avar fejedelmek fürdőiről, arról, hogy naponta fürödtek, sőt, a bizánci császár, ha útra kelt, bőrmedencés magyar fürdőt és fürdősátrat vitt magával. Vándorlás, hadjárat idején a magyarok külön fürdősátrat rendeztek be a táborban. A fürdés kezdetét kürtszóval vagy a fürdőserpenyők kongatásával jelezték. Őseink igényes tisztálkodására vall **a fehérnemű viselése**, hiszen annak, mint neve is jelzi, fehérnek kell lennie. Európa tőlünk tanulta meg hordani a fehér vászon alsóneműt.

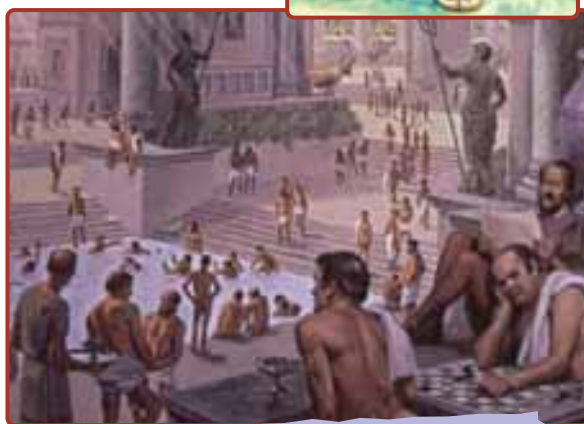
■ A 6 000 éves ókori **sumér** városok fürdőszobáiban kőből faragott **vízvezeték és lefolyó volt**, sőt boltíves utcai csatornahálózatot építettek a szennyvíz elvezetésére. Az Indus folyó mellett ötezer esztendő fürdőmedence oszlopsorát és kabinjait találták meg.

■ Az **ókori Egyiptomban** a nagy meleg miatt és az élősködők ellen szőrtelenítették, és kopaszra nyírták magukat – a nők is. A pompás parókák és fejdíszek alatt kopasz volt a csodaszép **Kleopátra** is, aki szamártéjjel telt, ékes medencében fürdött rendszeresen.

■ Az antik görögök s még inkább **a Római Birodalom** padlófűtési közfürdői nemcsak a tisztálkodás, hanem a sport, a játék, a művelődés, a politizálás, a pletyka helyszínei is voltak. Rómában 170, a birodalomban több, mint 1000, Pannónia fővárosában, Aquincumban kilenc fürdő volt. A szerényebbek ingyen várták a szegényeket, akik nyolcnaponta fürödtek. A hatalmas **luxusfürdőkben** pedig a

**Mosom kezeimet.
Ki mondta, és mi a szolás mai jelentése?**

gazdagok töltötték el akár az egész napot is.

■ A keleti népeknél is igen fejlett tisztálkodási szokásokkal találkozunk. A régi kínaiak állítólag ötnaponként fürödtek, és naponta ötször mostak kezét. **Az arabok** számára a víz a Paradicsom földi jelképe. Ezért építettek annyi pazar fürdőt, medencét, szökőkutat. Hammamnak nevezett **márvány közfürdők** termeit szigorú szertartás szerint használták, meleg – langyos – hideg – száraz sorrendben.

■ Míg a muzulmánoknál virágzott a fürdőkultúra, **a középkori kereszténység** erkölcstelen hivatkozásnak tartotta a testápolást, még tisztálkodáskor is **tiltotta** a meztelenséget. XIII. Lajosnak hatéves korában mosták meg először a lábát. A fényűzésről híres **Napkirály, XIV. Lajos** egyszer életében meg is fürdött, de bizonyára csak titokban, mert akkoriban férfihoz méltatlannak, sőt egészségtelennek tartották a mosakodást. A kellemetlen szagok ellen erős parfümöket, illatos olajokat, füveket használtak.

■ Évezredekken át az emberek otthon vagy közfürdőben **fadézsában, teknőben**, a gazdagok arany, ezüst, porcelán tálban, kádban, márványmedencében tisztálkodtak. A kassai dóm oltárképén Árpád-házi **Szent Erzsébet** a maga alapította kórházban **beteget fürdet**.

■ Cseberből vederbe... vagy inkább **kádba, illetve zuhany alá**. Ma már nemcsak tisztára mos, hanem muzsikál, és meg is masszíroz a csodakád vagy a zuhany.

■ A szappan feltalálása előtt lúgos összetételű földfélekkel, bablisztal, illatos olajokkal, növényekkel dörzsölték bőrüket. A ruhát vízben áztatták, főzték, sulykolták, öblítették, napon fehéritették. Évezredek óta ismert mosószer a fahamuból készült lúg, a habzó **szappangyökér** és a **mosódió**.

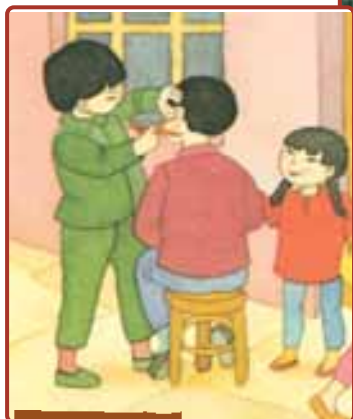

■ A gallok már használtak szappant, de nem tisztálkodásra, hanem hajuk szőkítésére. A **szappanfőzés** 800 körül vált általánossá: faggyút és hamulúgot főztek össze nagy üstökben. Illatos szappant akkoriban csak az arabok készítettek olívaolajból és hamulúgból.

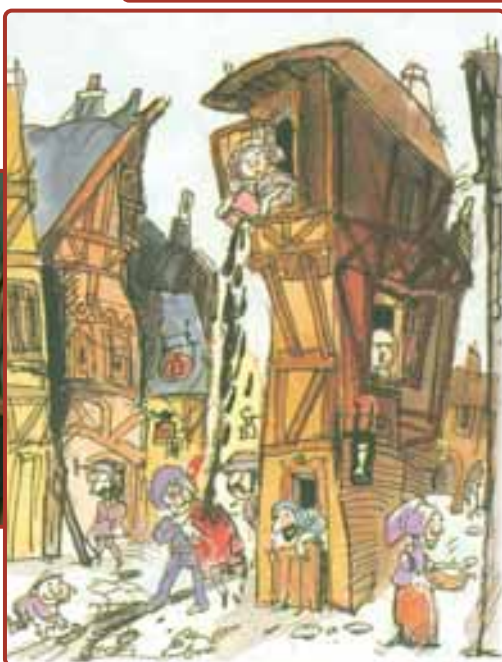
■ Az **öblítéses vécé** angol találmány, 1596-ban született, de jóval később hódította meg a világot. Azelőtt bili, biliszék, árnyékszék, szolgált illemhely gyanánt, és a trágyadomb, a középkorban pedig maga az utca gyűjtött össze minden szemetet.

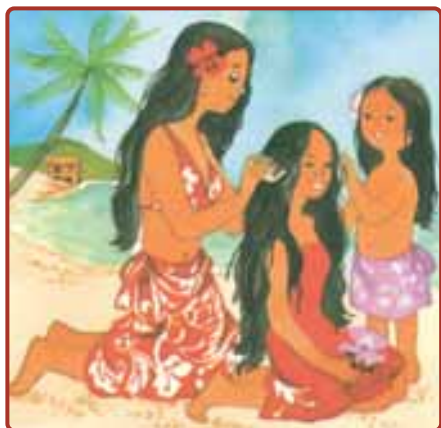

Melyik költőnk édesanyja volt mosónő?

■ Nálunk elképzelhetetlen: **Kínában** utcai **fűltisztítók** kínálják szolgálataikat a járókelőknek.

■ Az első fésű az ember tíz ujja volt. Később csontból, elefántcsontból, puszpángból, hasított bambuszból, fából, gyöngyházból, aranyból – akár ez a **szkíta fejedelmi fésű** –, végül műanyagból készültek a fésűk. Az ausztráliai bennszülöttek egyáltalán nem fésülködnek. Ezzel szemben **Óceánia leányai** olajjal ápolják, és sokat fésülik hajukat.

■ A rokokó hölgyek toronymagas és méregdrága **konty-költeményeit** csak nagy-

ritkán bontották le. Hemzsegték is benne a tetvek. Mosás, fésülés helyett cifra **arany alkalmatossággal vakarták** fejüket. Később sem vitték túlzásba a hajmosást. Egy 200 éves kalendáriumban olvastam: „A haját gyakran kell mosni, nem elég egy évben egyszer.” Az énekesnőknek tilos volt haját mosniuk, nehogy meghúljön a torkuk. Ezen ma mosolygunk, de a mindennapos hajmosás, amire a sampongyártók biztatnak, ugyanilyen téves és káros is.

■ Ma nálunk is divatba jött, de **az afrikai** kislánynak nem a divat, hanem a meleg miatt fonja édesanyja **sok-sok ágakskába** a haját.

■ **Hófehér fogak.** Az ókori babiloniak ezt tették hajdan, a dél-amerikai, afrikai, ausztráliai bennszülöttek pedig még ma is fehéritő hatású gyökeret, **ágacskát rágnak**, úgy tisztítják fogukat. Az ókori rómaiaknak, görögöknek rágható, ehető fogpiszkálójuk volt. A kínaiak ceruza méretű botocskákat faragtak, melyeknek egyik vége fogpiszkálóként, a másik rágásra szolgált. Ők készítették **az első fogkefét**: csontból, bambuszból és disznószőről.

■ **A legrégebbi fogkrém 5000 éves**, az ókori egyiptomiak készítették. Bivalykörmöt, égetett tojáshéjat, sót, vizet, vizeletet (!) tettek bele, és ujjukkal dörzsölték a fogukra. Később mentollal, virágszirmokkal javították ízét, illatát. A ma oly elterjedt fogkrémek alig több, mint száz évesek. Dédanyáink még szódaporral fehéritették, mentás vízzel öblítették fogukat.

Korunk mosdás-, mosás- és takarítás-mániáját a reklámok, a piaci érdek szülte. Mindkét véglet káros: a mosdatlanság, a szutyok megalázó, és megbetegít, de a testápoló, takarító vegyszerek túlzott használata is árt testünk és környezetünk egészségének. Ebben is, mint mindenben, mértéket kellene tartanunk. Úgy, ahogy tiszta testű és lelki magyar közösségeink tették hajdan, és teszik még ma is ott, ahol nem a kordivatot, hanem rendtartó hagyományainkat követik – *gyöngyharmattal mosás, napsugárral törlik arcukat*.

Zsigmond Emese

- Csicseri és Ficseri
Kicsinyeit félti,
Mert szennyezett a természet,
És ehetnek sok mérget,
A fészket kővel dobálják,
Az autók füstöt fújnak,
Szegény kicsi fiókák
Bele is pusztulnak!

Pfeifer Melany, Szatmárnémeti

Varga Noémi, Szászföld

A székelyszenterzsébeti III. osztály írta:

- Kinyíltak a virágok,
Gyertek, méhek, járjátok.
Jövök mézért hozzátok,
Betakarlak, ha fáztok.

Mózes Botond

- Itt van a nyár,
Sok sólyom száll.
A gyerekek vidámak,
Mert vége az iskolának.

Közös munka

- Az iskola mindjárt végződik,
A vakáció nemsokára kezdődik,
A gyerekek alig várják,
Hogy a vakációt kihasználják.

Mózes Ervin Kálmán

- Eljött végre már a nyár,
Mindenki a strandra jár.
Gyerek, felnőtt egyaránt
Úszni és napozni jár.

Egyed Szilvia

- Meleg van, meleg van,
Télen pedig hideg van.
Nyílik a sok szép virág,
Piros, kék és szép lilák.

A szorgos méh duruzsol,
A cirmos cica dorombol,
Szebben süt a

nap az égen,

Jön a szép nyár
a vidéken.

Tóth Andrea, Nagyváradi

Torjai Tímea Orsolya, Kibéd

Precuți Bernadett, Nagybánya

- Nyár, nyár, forró nyár,
Nincs szebb, mint egy nyári táj.
Virágosak a mezők,
S megöntözik az esők.

A gyerekek kirándulnak,
S a víz felé elindulnak.

Estefelé mind kiszállnak,
És egy nagyot vacsoráznak.

Bedea Emőke Zsófia,
Szentegyháza

Farczki Hajnalka, Nagybánya

- Egyszer volt egy ügyes pásztor,
Ilyet nem is láthatsz máshol.
Volt neki egy arany nyája,
Hátán meg egy nagy subája.
Míg báránykái legelészték,
Az árnyék alatt heverészett.
Nem is volt ám semmi gondja,
Mert mindig volt sok aranya.

Kovács Kinga, Kézdivásárhely

Szeretettel, elismeréssel és hálával köszöntjük a tanító néniket, tanító bácsikat!

■ A tanító néninek:

A kis angyalka szemed felett szállt,
Isten küldte, hogy vigyázzon rád.
Nagyon ügyes vagy, nagyon kedves vagy,
Kis angyalka feletted száll.

Balog Enikő, Désfalva

Tempfli Kristóf,
Mezőfény

Szilágyi Réka,
Biharfélegyháza

Fischer Mátyás,
Mezőfény

■ Az én tancim nagyon jó,
Szeme, mint a pillangó.
Álmomban is őt látom,
Mindig látni vágyom.
Nagyon, nagyon szeretem!
Cuidin Szidónia, Sepsiszentgyörgy

■ A IV. F vezére
A tanítónk beszéde.
Szépre tanít, jóra int,
Ő a legjobb, ő egy kincs.

Szilágyi Gréta, Nagybánya

■ Első osztály:

Csörög az óra,
Vége a napnak,
Mehetünk a tóra.

Újból csörög az óra,
Köszöntünk, második osztály!
Várnak tanítóink újra,
Üdvözlünk, új osztálytárs!

Örömmel jönnek a tanítók,
Harmadik osztályba értünk!
A szorzótábla gondokat okoz,
De mi örömmel jövünk.

Utoljára látjuk tanítóinkat,
Mert új osztály vár ránk...
Búcsúzunk, kedves tanítók!
Viszlát, negyedik osztály!

A tavalyi IV. C osztály,
Marosszentgyörgy

Bálint Botond,
Csíkkarcfalva

Kolumbán-Portik Noémi,
Gyergyószénmiklós

■ Nagyvakáció,
Hol vagy már?
A sok gyerek téged vár.
Ki erre, ki arra
Nyaralni megy,
A megfáradt diák
Pihenni megy.

Szigeti Szilvia, Tasnád

Címlap: CSILLAG ISTVÁN

E lap-
szám
támo-
gatója:

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. A szerkesztőség postacíme: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ára 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

Kinda Andrea, Gyergyószentmiklós

Seres Erika, Tordaharaszton

Szántó Ágnes, Árpád

Vári Renáta Kinga, Szatmárnémeti

Molnár Abigél, Belényes

Bálint Botond, Csíkkarcfalva